

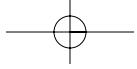
Πρόλογος του επιμελητή της ελληνικής μορφής του I.P.T.

Από το 1998 και αδιάλειπτα έως σήμερα, ο επιμελητής της ελληνικής μορφής του Απαρτιωτικού Ψυχολογικού Θεραπευτικού Προγράμματος για τη Σχιζοφρένεια (I.P.T.) των Roder, Brenner και Kienzle διοργανώνει, στο Ινστιτούτο Έρευνας και Θεραπείας της Συμπεριφοράς ένα διήμερο σεμινάριο, το οποίο έχουν πέπονη παρακολουθήσει μέχρι σήμερα δεκάδες συνάδελφοι, ψυχολόγοι και ψυχίατροι που ασχολούνται με τη σχιζοφρένεια ή ενδιαφέρονται για το πώς η γνωσιακή-συμπεριφοριστική θεραπεία μπορεί να βοηθήσει στη θεραπεία της σχιζοφρένειας.

Στα σεμινάρια αυτά, αν και η έμφαση δινόταν στην εφαρμογή του προγράμματος μεσω επίδειξης διαφόρων υποπρογραμμάτων και ασκήσεων, φάνηκε πόσο μεγάλη ανάγκη υπάρχει για την έκδοση του εγχειρίδιου. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων δέκα ετών, προσπάθησα να μεταφράσω και να προσαρμόσω το εγχειρίδιο στα Ελληνικά, αλλά κάποιες άλλες δραστηριότητες δεν μου επέτρεψαν ποτέ την περάτωσή του. Οι συνάδελφοι ψυχολόγοι και ψυχίατροι, εκπαιδευόμενοι θεραπευτές γνωσιακής-συμπεριφοριστικής κατεύθυνσης στο Ινστιτούτο Έρευνας και Θεραπείας της Συμπεριφοράς, κ.κ. Σταυρούλα Ρακιτζή, Αναστασία Σοφιανοπούλου, Αλεξάνδρα Κερασιώτη και Στέφανος Μαλτέζος, έπαιξαν αποφασιστικό ρόλο στην ολοκλήρωση της έκδοσης που κρατάτε στα χέρια σας, μεταφράζοντας το γερμανικό πρωτότυπο και προσάρμοζοντάς το στην ελληνική πραγματικότητα. Οι σπουδαστές του μεταπτυχιακού προγράμματος Κλινικής Ψυχολογίας, Α. Λεοντιάδου και Δ. Καραγιάννη, ανέλαβαν να ανασκοπήσουν τη βιβλιογραφία όσον αφορά στην αποτελεσματικότητα του I.P.T. και την πρόοδο του γνωσιακού-συμπεριφοριστικού μοντέλου σκέψης στον τομέα της θεραπείας της σχιζοφρένειας. Με τη διάθεσή τους και την πίστη τους στο πρόγραμμα αυτό, όπως το γνώρισαν στη Γερμανία ή στο πλαίσιο των σεμιναρίων που παρακολούθησαν στην Ελλάδα, έδωσαν την απαραίτητη ώθηση ώστε να περατωθεί η εργασία της οποίας το αποτέλεσμα κρατάτε στα χέρια σας.

Για όλους ερμάς που εργαστήκαμε σε ψυχιατρικές κλινικές στον γερμανόφωνο χώρο, η παρούσα έκδοση είναι μεγάλης σημασίας. Πιστεύουμε ότι το εγχειρίδιο αυτό θα φανεί χρήσιμο στην εκπαίδευση των ειδικών ψυχικής υγείας, ειδικά αυτών που είναι εξοικιωμένοι με τη γνωσιακό-συμπεριφοριστικό μοντέλο. Η σχιζοφρένεια είναι μία δύσκολη ψυχική διαταραχή, για την οποία δεν αρκεί μόνο η τεράστια πρόοδος που έγινε τα τελευταία χρόνια στον τομέα της φαρμακοθεραπείας. Είναι μία διαταραχή η οποία μπορεί να αντιμετωπιστεί, αλλά προϋποθέτει όλα τα αποθέματα του ασθενούς. Έτσι, ο ασθενής ο οποίος εξαιτίας της διαταραχής έχει υποστεί σημαντικά γνωστικά και κοινωνικά ελλείμματα, δεν μπορεί να ενεργοποιήσει τα αποθέματα του. Αυτό το πρόγραμμα στοχεύει εκεί. Σε έναν ασθενή που δεν είναι ανάπτυρος, Αυτός ο σχιζοφρενής έχει τις καλύτερες προϋποθέσεις να βοηθηθεί από την πρόοδο της ψυχοφαρμακολογίας και να ενταχθεί ξανά στη ζωή.

Γενικά, η γνωσιακή-συμπεριφοριστική θεραπεία (ΓΣΘ) για τη σχιζοφρένεια και τις ψυχωσικές διαταραχές αποτελεί στις μέρες μας μία καθιερωμένη -τουλάχιστον στο Ήνωμένο Βασίλειο και τη γερμανόφωνη Ευρώπη- επιλογή. Ήδη, από τη δεκαετία του '90, έχει σημειωθεί τεράστια αύξηση του ενδιαφέροντος για τις γνωσιο-συμπεριφοριστικές προσεγγίσεις στη θεραπεία της σχιζοφρένειας και άλλων ψυχώσεων. Αυτό το ενδιαφέρον έχει παραγάγει μια βάση δεδομένων που έχει γίνει αποδεκτή και είναι επαρκής για να συμπεριληφθεί στον καθορισμό οδηγιών καλής πρακτικής. Το Βρετανικό Εθνικό Ίδρυμα για την Καλή Κλινική Πρακτική (NICE) περιέλαβε πρόσφατα τη γνωσιακή-συμπεριφοριστική θεραπεία για τη ψύχωση ως συνιστώμενη θεραπεία για τη σχιζοφρένεια

(NICE, 2003). Παρόμοια οδηγία υπάρχει πρόσφατα και στις Η.Π.Α., τόσο από το ανάλογο ίδρυμα όσο και από την Αμερικανική Ψυχολογική Εταιρία (A.P.A.), η οποία χαρακτηρίζει σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της την απαρτιωτική ψυχολογική θεραπεία (I.P.T.) ως μία «εμπειρικά τεκμηριωμένη θεραπεία». Η σημερινή γνωσιακή-συμπεριφοριστική θεραπεία για τη σχιζοφρένεια περιλαμβάνει τόσο τεχνικές για τη διαχείριση της οξείας φάσης, όσο και ιδιαίτερα καλά δοκιμασμένες ψυχοεκπαιδευτικές πρακτικές για την αποκατάσταση.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω την Καθηγήτρια Κλινικής Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών Αναστασία Καλαντζή-Αζίζη, π οποία, ως Πρόεδρος του Ινστιτούτου Έρευνας και Θεραπείας της Συμπεριφοράς, μας έδωσε την αμέριστη υποστήριξή της για να περατώσουμε την έκδοση του εγχειριδίου σε περιόδους που είχαμε αρχίσει να αμφιβάλλουμε για την επιτυχή κατάληξη ενός εγχειρίδιας και που μας έκανε να περάσουμε καλές και δημιουργικές στιγμές συνεργασίας στον φιλόξενο χώρο του Ινστιτούτου Έρευνας και Θεραπείας της Συμπεριφοράς.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τον Καθηγητή Δρ. Volker Roder για την τιμή που μου έκανε, αναγνωρίζοντας ότι η ελληνική μορφή του I.P.T. ξεπερνά τα όρια της μετάφρασης και συνιστά ειδική προσαρμογή και έκδοση, να συμπεριλάβει το όνομά μου στα ονόματα των συγγραφέων της παρούσας έκδοσης και για την υπομονή που έδειξε στο να κατανοίσει την ελληνική πραγματικότητα και τις δυσκολίες που συναντίσαμε. Ευχαριστώ επίσης τις συναδέλφους Αναστασία Σοφιανοπούλου, Αλεξάνδρα Κερασιώτη και ειδικά τη Σταυρούλα Ρακιτζή, η συνέπεια και η επιμονή της οποίας μάς οδήγησαν τελικά στο να συνεχίσουμε αυτή την προσπάθεια έκδοσης του εγχειριδίου. Τις ημέρες αυτές που το εγχειρίδιο οδεύει προς εκτύπωση, η συνάδερφος κ. Ρακιτζή ξεκινάει την υλοποίηση της ελληνικής μορφής του I.P.T. σε ένα δημόσιο αθηναϊκό νοσοκομείο. Αν κρίνουμε από το ενδιαφέρον που έχουν δείξει κατά τη διάρκεια των παρουσιάσεων που έχουμε κάνει τα τελευταία χρόνια σε διάφορα συνέδρια, οι διάφορες ψυχιατρικές δομές που εργάζονται στην αποκατάσταση σχιζοφρενών ασθενών, είμαστε σίγουροι ότι στους επόμενους μήνες θα ακολουθήσουν πολλές νέες ομάδες.

Αθήνα, Σεπτέμβριος 2007

Κωνσταντίνος Ευθυμίου

Κλινικός Ψυχολόγος, Ψυχοθεραπευτής

Δρ. Κλινικής Ψυχολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών

Διδάσκων στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα ειδίκευσης στην Κλινική Ψυχολογία του Πανεπιστημίου Αθηνών

Υπεύθυνος Τμήματος Θεραπειών Ενηλίκων του Ινστιτούτου Έρευνας και Θεραπείας της Συμπεριφοράς